

Streszczenia

DOBRINKA GEORGIEVA, ZHIVKO ZHEKOV

Historia logopedii w Bułgarii: wyzwania a globalna perspektywa Unii Europejskiej

STRESZCZENIE: Niniejszy artykuł stanowi przegląd literatury specjalistycznej dotyczącej początków logopedii w Bułgarii oraz wytycza kluczowe stadia rozwoju tej dyscypliny. W toku artykułu autorka wyznacza pięć takich faz: po pierwsze, okres „pseudo-medyczny”; po drugie, okres wyznaczony przez pierwsze, pojedyncze dokonania logopedyczne; po trzecie, okres formatywny (<1900–1945); po czwarte, okres przetwarzania (1945–1989); po piąte, współczesny okres przełomu (1989–obecnie). Ponadto autorka wykazuje i analizuje wyzwania stojące przed tą dyscypliną widziane z globalnej perspektywy Unii Europejskiej. Nacisk na edukację studentów logopedii, badania naukowe oraz współpraca z zagranicą również są istotnymi elementami niniejszego artykułu. Ogólnie rzecz biorąc, można powiedzieć, że historia rozwoju i nauczania logopedii w Bułgarii to wciąż zagadnienia stosunkowo nowe, jednakże są one również częścią dynamicznie zmieniającej się i zyskującej na znaczeniu dyscypliny.

SŁOWA KLUCZOWE: logopedia, patologia mowy i języka, historia, rozwój, Bułgaria

SVETŁANA M. VALYAVKO

O podejściu behawioralnym w pracy logopedów Rys historyczny i obecna sytuacja w rosyjskiej logopedii

STRESZCZENIE: W niniejszym artykule zostaje omówiony wpływ teorii behawioralnej na logopedię. Autorka opisuje wpływ zastosowania technik behawioralnych w interwencji logopedycznej i na tej podstawie formułuje indywidualne plany dla logopedów i terapeutów. Przedstawienie rysu historycznego wydaje się znaczące o tyle, o ile łączy się on z indywidualnymi programami edukacji korekcyjnej powszechnymi w rosyjskim systemie szkolnictwa. Omówione zostają również wyniki badań autorki oraz jej doświadczenia w stosowaniu różnego rodzaju wzmocnienia w nowoczesnej praktyce logopedycznej w Rosji.

SŁOWA KLUCZOWE: behawioryzm, terapia behawioralna, terapia odruchów warunkowych, techniki behawioralne, wzmocnienie, logopedia, praktyka logopedyczna, indywidualny tok nauczania, zajęcia korekcyjne

EWA HRYCYNIA

Opieka logopedyczna w przebiegu zaburzeń psychicznych – kwestie teoretyczne

STRESZCZENIE: Artykuł zawiera rozważania na temat opieki logopedycznej w przebiegu zaburzeń psychicznych. Autorka omawia zaburzenia psychiczne, które są w sposób szczególnie związane z zaburzeniami języka i komunikacji. Różnicuje charakter zaburzeń mowy w psychiatrii, wskazując, że mogą oscylować między różnie nasiloną patologią a odmiennymi sposobami myślenia i mówienia; mogą być trwale lub mogą wycofywać się po opanowaniu epizodu choroby. Omawia związek między zaburzeniami mowy i zaburzeniami psychicznymi oraz wymienia krótko- i długoterminowe skutki zaburzeń mowy w chorobach psychicznych. Następnie przechodzi do opisu miejsca logopedy w zespole interdyscyplinarnym. Podejmuje problem diagnozy i terapii logopedycznej, a także wskazuje na inne role logopedy w szeroko pojętym procesie diagnostycznym i terapeutycznym (np. w profilaktyce). Podsumowuje stwierdzeniem, że pozycja logopedów w psychiatrii ma szansę się umocnić, a warunki, które należy spełnić, to: dogłębny opis i interpretacja zaburzeń mowy, zrównoważona ocena możliwości diagnostycznych i terapeutycznych, współpraca w ramach zespołu interdyscyplinarnego.

SŁOWA KLUCZOWE: mowa, zaburzenia języka i komunikacji, zaburzenia psychiczne, diagnoza i terapia logopedyczna

TOMASZ NOWAK

Gramatyka języka w komputerze mózgu i programie umysłu W poszukiwaniu realnego cerebralnie i mentalnie modelu składni

STRESZCZENIE: Autor artykułu podejmuje problem gramatyki ludzkiego języka z punktu widzenia kilku dyscyplin naukowych i lingwistyki teoretycznej i matematycznej oraz psycholingwistyki i neurolingwistyki. Przedmiot pracy stanowi parser gramatyczny, a szczególnie ograniczenia, jakie narzucają na jego strukturę i funkcję takie czynniki, jak mózg i umysł, komputer i program.

SŁOWA KLUCZOWE: gramatyka, parser, psycholingwistyka i neurolingwistyka, lingwistyka teoretyczna i matematyczna

TOMASZ NOWAK

Parser gramatyczny i jego strategie poznawcze Kilka uwag na temat syntaksy i percepcji

STRESZCZENIE: Autor artykułu podejmuje problem parsera gramatycznego z punktu widzenia psycholingwistyki. Przedmiot pracy stanowią strategie percepcyjno-syntaktyczne. Autor w swojej pracy próbuje dowieść, że teoria percepcyjnych strategii rozumienia mowy nie opisuje procesów przetwarzania trudniejszych zdań. Teoria ta jest niewystarczająca jako model parsera gramatycznego.

SŁOWA KLUCZOWE: parser gramatyczny, model lingwistyczny, strategia percepcyjno-syntaktyczna, psycholingwistyka

JACEK BŁESZYŃSKI

Samoocena autyzmu – jak osoby ze spektrum zaburzeń autyzmu odbierają autyzm Badania netnograficzne

STRESZCZENIE: Od Leona Kanner'a autyzm przedstawiano jako kliniczny obraz występujących zachowań. Poszukiwano jak najpełniejszych opisów, optymalizowano systemy diagnostyczne i terapie, równolegle prowadzono analizy różnych podejść do etiologii autyzmu. Dotychczasowa wiedza opierana jest przede wszystkim na podstawie prowadzonych analiz zachowań, obserwacji, jak również eksperymentów. Poznanie – autorefleksja, które jest tu priorytetowym terminem, można odczytać również poprzez interpretację wytworów osób, w tym przypadku osób z diagnozą autyzmu. Badania zostały zainicjowane w 2018 i 2019 roku przeprowadzone z osobami ze spektrum autyzmu w różnym wieku, co pozwoliło na zbadanie samoświadomości autopercepcji autyzmu przez te osoby. Wykorzystano w tym celu pogłębiony wywiad netnograficzny oraz udział sędziego kompetentnego. Przedstawione analizy i wyniki pozwalają na dokonanie poszerzonego i pogłębionego poznania, co kryje się w znaczeniu samego słowa autyzm.

SŁOWA KLUCZOWE: autorefleksja, autyzm, zaburzenia ze spektrum autyzmu

EWA BINKUŃSKA

Tendencje rozwojowe artykulacji głosek szczelinowych i zwarto-szczelinowych w grupach CCV-, -VCC- oraz -VCC w wymowie dzieci trzy-, cztero- oraz pięcioletnich

STRESZCZENIE: Wymowa grup spółgłoskowych u dzieci pomiędzy czwartym a szóstym rokiem życia stanowi z pewnością wykładnik osiągniętych kompetencji fonologicznych. W analizie materiału, jakim są wypowiedzi dziecięce, należy uwzględnić wymowę spółgłosek charakterystyczną dla określonych etapów rozwoju mowy. Istotny aspekt stanowi również sąsiedztwo fonetyczne, kontekst ten może decydować o przyswajaniu realizacji połączeń konsonantycznych. W procesie akwizycji grup spółgłoskowych (CCV-, -VCC- i -VCC) w mowie dzieci w wieku przedszkolnym – oprócz realizacji zgodnej z normą, mogą wystąpić substytucje, redukcje, asymilacje, a także inne zjawiska, takie np. jak epenteza. Obserwuje się również współistnienie kilku rodzajów naruszeń wymowy grup spółgłoskowych.

SŁOWA KLUCZOWE: wymowa grup spółgłoskowych, wymowa dzieci w wieku przedszkolnym, rozwój mowy

KATARZYNA ITA BIEŃKOWSKA, AGNIESZKA JEDLIŃSKA, DOROTA LIPIEC,
IZABELA WIĘCEK-POBORCZYK

Dyslalia słuchowa a zaburzenia artykulacji o innej etiologii u dzieci z uszkodzeniem słuchu

STRESZCZENIE: W artykule przedstawiono wyniki badań przeprowadzonych w celu oceny potencjalnych, innych niż słuchowe, przyczyn występujących u dzieci niesłyszących wad artykulacyj-

nych. Przebadano 20 osób z uszkodzonym słuchem w wieku między 11. a 17. rokiem życia, których słuch funkcjonalny oceniono na podstawie badania audiometrii tonalnej w wolnym polu akustycznym wynosił średnio 40 dB. W badaniach zastosowano kwestionariusz oceny budowy aparatu artykulacyjnego, kwestionariusz oceny sprawności i napięcia mięśni aparatu artykulacyjnego oraz kwestionariusz oceny funkcji (czynności fizjologicznych) w obrębie aparatu artykulacyjnego. Otrzymane wyniki wskazują na potrzebę pogłębionej diagnozy stanu artykulacji niesłyszących pacjentów oraz ustalenia patomechanizmów obserwowanych zakłóceń dźwięków mowy, a także włączenia w proces terapii działań z zakresu szeroko rozumianej profilaktyki logopedycznej.

SŁOWA KLUCZOWE: dyslalia słuchowa, zaburzenia artykulacji, dyslalia o różnej etiologii, patomechanizmy dyslalii, uszkodzenie słuchu, słuch funkcjonalny, diagnoza surdologopedyczna

MARTA KRAKOWIAK

Umiejętność analizy fonemowej dzieci z alkoholowym zespołem płodowym

STRESZCZENIE: Kobieta, spożywając alkohol w czasie ciąży, naraża własne dziecko na wystąpienie u niego licznych zaburzeń rozwojowych, określanym mianem alkoholowego zespołu płodowego (Fetal Alcohol Syndrome – FAS). Osoby obciążone tym schorzeniem borykają się z wieloma problemami natury fizycznej, emocjonalnej, społecznej oraz upośledzeniem funkcji poznawczych. Wśród tych nieprawidłowości pojawiają się deficyty słuchu mownego, ujawniające się m.in. w postaci zaburzeń słuchu fonematycznego i analizy fonemowej, które utrudniają właściwe funkcjonowanie w społeczeństwie. Jak wynika z literatury, umiejętność dokonywania przez dzieci operacji na fonemach wzrasta wraz z wiekiem. Zadania związane z analizą fonemową wykonuje bowiem około 60% sześciolatków i prawie wszystkie dziesięciolatki. Ma to niewątpliwie związek z czytaniem i pisanem, a więc umiejętnościami, które osoby uczęszczające do szkoły powinny opanować. Tymczasem analiza wyników badań przeprowadzonych wśród dzieci z alkoholowym zespołem płodowym wskazuje, że jedynie 20% sześciolatków i około 50% dziesięciolatków radzi sobie z analizą fonemową. Na tej podstawie można wnioskować o opóźnieniu osób z FAS w zakresie dokonywania operacji na fonemach. Fakt ten wiąże się m.in. z problemami tych dzieci z zapamiętaniem brzmienia i linearnego uporządkowania słów. Nieopanowanie umiejętności analizy fonemowej skutkuje wystąpieniem u nich trudności w czytaniu i pisanem.

SŁOWA KLUCZOWE: alkoholowy zespół płodowy (FAS), fonem, świadomość fonologiczna, analiza fonemowa

LUCIE VÁCLAVÍKOVÁ, JITKA KAULFUSS

Skriningowy test badania afazji – ASTcz (czeska wersja niemieckiego testu *Aphasie Schnell Test*)

STRESZCZENIE: W Czechach wzrasta zapadalność na udar mózgu. U około jednej trzeciej osób powoduje to afazję, przejawiającą się różnymi symptomami w wytwarzaniu mowy, rozumieniu, czytaniu i pisanem. Wykrycie obecności zaburzeń w trybie pilnym wykonuje się za pomocą testu skringingowego. Celem tego artykułu jest przedstawienie i opis Afaziologického screeningového testu (ASTcz) służącego do potwierdzenia lub wykluczenia afazji. Czeska wersja jest adaptacją oryginalnego niemieckiego *Aphasie-Schnell-Test*. W procesie walidacji adaptowanego instrumentu w testach wzięły udział osoby bez afazji oraz osoby w ostrym i przewlekłym stanie choroby. Opi-

sane i przedyskutowane wyniki weryfikacji właściwości psychometrycznych testu (tj. trafność, rzetelność i zdolność dyskryminacyjna) potwierdzają bardzo wysoką użyteczność w praktyce klinicznej.

SŁOWA KLUCZOWE: zaburzenia komunikacji neurogennej, afazja, diagnostyka, skriningowy test badania afazji

MAGDALENA KOKOT

Kategoryzowanie u osób z afazją – badania z wykorzystaniem procedury DRM, czyli tworzenia się fałszywych wspomnień

STRESZCZENIE: Wywoływanie fałszywych wspomnień za pomocą listy słów jest procedurą badawczą wykorzystywaną głównie w psychologii. Opiera się ona na wysokiej korelacji między prawdopodobieństwem wspomnienia słowa krytycznego (wspomnienia faktu uczenia się go) a prawdopodobieństwem podania tego słowa jako skojarzenia do listy słów. Nieprezentowane słowo krytyczne pojawia się jako wspomnienie dlatego, że kojarzy się z rzeczywiście prezentowanymi uczestnikom badania słowami. Fałszywość wspomnienia polega zaś na tym, iż prawdopodobieństwo pojawienia się fałszywego słowa, tzn. słowa krytycznego, jest równie silne, co możliwość pojawienia się słowa występującego na liście, a badani zgłaszają, że pamiętają moment zapamiętywania słowa krytycznego. Celem artykułu jest przedstawienie wyników badań dotyczących efektu wywoływania fałszywych wspomnień w grupie osób z afazją ruchową oraz grupie kontrolnej badanych bez tego typu zaburzeń. Badanie przeprowadzono z wykorzystaniem zmodyfikowanej procedury DRM na grupie osób z afazją ruchową $n = 46$ oraz w grupie kontrolnej $n = 46$. Badanie było prowadzone indywidualnie, a materiał prezentowano drogą wzrokową i słuchową. Wniosek płynący z badań jest taki, że osoby z afazją podlegają efektowi wywoływania fałszywych wspomnień w podobnym stopniu, co osoby bez afazji, aczkolwiek może to wynikać z deficytów pozajęzykowych towarzyszących afazji.

SŁOWA KLUCZOWE: afazja, DRM, kategoryzowanie, fałszywe wspomnienia

ANNA GUZY

Wybrane czynniki psychospołeczne a występowanie trudności głosowych wśród nauczycieli

STRESZCZENIE: W artykule omówiono czynniki warunkujące powstanie problemów emisji głosu: wewnętrzne, zewnętrzne oraz psychospołeczne. Zaproponowano wyodrębnienie w modelu grupy czynników psychologicznych/psychospołecznych. Zaprezentowano uzyskane wyniki badań przeprowadzone wśród nauczycieli ($n = 265$) w szkołach na terenie województwa śląskiego oraz dolnośląskiego pokazujące, w jaki sposób czynniki psychologiczne: poziom odczuwanego stresu (PSS10), lęk (STAI I i II – lęk jako cecha i lęk jako stan), samoocena (SES) oraz zadowolenie z życia (SWLS) wpływają na samoocenę stanu głosu (emocjonalnego, funkcjonalnego, fizycznego, mierzone za pomocą skali VHI). W artykule opisano wyniki badań własnych nad zależnością czynników psychospołecznych oraz niepełnosprawności głosowej.

SŁOWA KLUCZOWE: czynniki psychospołeczne, zaburzenia emisji głosu, głos w zawodzie nauczyciela

EWA DZIĘCIOŁ-CHLIBIUK

Realizacja struktury opisu na podstawie wypowiedzi ustnych i pisanych osób z uszkodzonym słuchem

STRESZCZENIE: Wada słuchu oprócz ograniczenia możliwości percepcji bodźców dźwiękowych może wpływać na funkcjonowanie człowieka w różnych sferach życia: fizycznej, psychicznej, społecznej oraz na rozwój sprawności komunikacyjnej, a przede wszystkim językowej. O różnym stopniu nasilenia tych trudności donoszą wyniki badań naukowych, które w części wstępnej niniejszego artykułu zostały po krótko przedstawione. Następnie omówiono, na podstawie literatury przedmiotu, reguły tworzenia tekstów mówionych i pisanych. W dalszej części zostały wymienione charakterystyczne cechy form wypowiedzi narracyjnych, a zwłaszcza opisu, który znacznie różni się od opowiadania. W dalszej kolejności zaprezentowano wyniki własnych badań nad umiejętnością realizacji struktury opisu na podstawie wypowiedzi ustnych i pisanych 12 studentów z niedosłuchem z różnym stopniem ubytku słuchu. Na podstawie zgromadzonego materiału zauważono, że teksty pisane osób z niepełnosprawnością słuchową są bardziej przemyślane, kompozycyjnie rozbudowane oraz pełniejsze, choć też nie brakuje w nich błędów stylistycznych czy językowych. Znaczna część osób w wypowiedziach pisanych użyła też zdań, które wyraźnie stanowią zakończenie i podsumowanie opisu. W tekstach mówionych zauważyć można skrótość i ekonomiczność wypowiedzi, polegające na wyciszeniu najbardziej zauważalnych elementów/części ilustracji czy charakterystycznej cechy wyglądu danej osoby. Mniej jest też tekstów, w których dostrzeżone i opisane zostały emocje podróżujących osób. Przeważają zdania pojedyncze i pojedyncze rozbudowane. Pojawiają się ponadto cechy charakterystyczne dla języka mówionego. Zauważyć też można trudności w budowaniu wypowiedzi właściwej pod względem kompozycyjnym i logicznym.

SŁOWA KLUCZOWE: osoby z uszkodzonym słuchem, struktura opisu, narracja

OLGA PRZYBYŁA

Metoda ułatwionej komunikacji w autyzmie Studium przypadku

STRESZCZENIE: W artykule zostało zaprezentowane studium przypadku szesnastoletniej niemówiącej dziewczynki, która komunikuje się jedną z alternatywnych i wspomagających metod komunikacji – metodą ułatwionej komunikacji, wraz z analizą rezultatów pracy z dzieckiem. W części teoretycznej przedstawiono istotę komunikacji międzyludzkiej oraz zwrócono uwagę na rolę słowa w poznawaniu i oswajaniu świata. Omówiono także zależności pomiędzy zaburzeniami funkcji poznawczych a rozwojem umiejętności komunikacyjnych, w ramach wprowadzenia do prezentacji metody ułatwionej komunikacji jako alternatywnego sposobu porozumiewania się m.in. osób z autyzmem.

SŁOWA KLUCZOWE: komunikacja, autyzm, zaburzenia ze spektrum autyzmu, metoda ułatwionej komunikacji, komunikacja alternatywna i wspomagająca

ANETA SYTA, KINGA ZIOBROWSKA

Wpływ ankyloglosji na funkcje prymarne

STRESZCZENIE: Celem artykułu jest uchwycenie wpływu skróconego wędzidełka języka (ankyloglosja) na podstawowe funkcje, takie jak oddychanie, ssanie, połykanie, a także na czynności związane z jedzeniem – gryzienie i żucie. Artykuł stanowi przegląd i próbę połączenia dostępnej literatury fachowej (krajowej i światowej) na powyższy temat, a także omówienia wniosków z cytowanych badań. Jeden z akapitów poświęcony jest kilku przypadkom dzieci z ankyloglosją i jej wpływowi na podstawowe czynności u tych dzieci. Artykuł zawiera także własne refleksje i rozważania z literatury dotyczące dzieci ze skróconym wędzidełkiem podjęzykowym.

SŁOWA KLUCZOWE: ankyloglosja, funkcje prymarne, wędzidełko językowe, pozycja wertykalno-horyzontalna języka

BEATA SZEWCZYK

Diagnoza i terapia zaburzeń oddechowo-fonacyjnych w dyzartrii Studia indywidualnych przypadków

STRESZCZENIE: Artykuł przedstawia przykładowe typy dyzartrii oraz towarzyszące im zaburzenia oddechowe i fonacyjne. Na potrzeby niniejszej pracy przeprowadzono badania w zakresie możliwości oddechowych i fonacyjnych trzech pacjentów w różnym wieku: 52, 74 oraz 81 lat, a następnie skonstruowano indywidualne programy terapii dla każdego z nich, składające się z trzech sesji terapeutycznych. Następnie przeprowadzono zaplanowaną część terapii i spisano obserwacje dotyczące efektów, jakie przyniosły ćwiczenia. Ostatecznie sformułowano przypuszczenia dotyczące dalszych efektów pracy pacjentów przy założeniu zachowania tych samych metod terapii.

SŁOWA KLUCZOWE: dyzartria, oddychanie, fonacja, modulacja głosu, diagnoza i terapia neurologopedyczna

RAFAŁ MŁYŃSKI, MARYIA REDKVA

Diagnoza logopedyczna kompetencji językowych u wielojęzycznych dzieci z Ukrainy

STRESZCZENIE: Artykuł wpisuje się w dyskusję nad problematyką diagnozy logopedycznej dzieci wychowujących się w środowisku wielojęzycznym. Autorzy prezentują dezyderaty światowych standardów postępowania, stosowanych w przypadku oceny mowy i języka u dzieci dwujęzycznych. Szczególną uwagę zwracają na potrzebę uczestnictwa interpretatora, niezbędnego do dokonania diagnozy różnicowej między operacjami typowymi dla rozwoju językowego, bilingwizmu i deficytów komunikacyjnych. Rozważania teoretyczne uzupełnione są zanalizowanymi przez logopedę oraz interpretatora wypowiedziami dzieci dwujęzycznych.

SŁOWA KLUCZOWE: diagnoza logopedyczna, dwujęzyczność, interpretator

BOŻENA MIKŁASZ-SENDECKA, OLGA PRZYBYŁA

Dwujęzyczność wczesnodziecięca Studium przypadku

STRESZCZENIE: Zagadnienie wczesnej dwujęzyczności, naturalnej dwujęzyczności oraz częściej spotykanej wielojęzyczności są szeroko omawiane w literaturze przedmiotu. Bilingwizm wiąże się bowiem z nabywaniem nowej tożsamości oraz zmianą myślenia językowego. Artykuł wpisuje się w obszar badań dotyczących metod oraz strategii stosowanych w rodzinie wychowującej dwujęzyczne dziecko i stanowi studium przypadku chłopca w wieku 2 lat i 9 miesięcy. W części wstępnej zostały omówione główne zagadnienia związane z wychowaniem dziecka w środowisku wielojęzycznym, ze zwróceniem szczególnej uwagi na przyjętą przez rodziców chłopca postawę względem idei wielojęzycznego wychowania i przekonania o korzyściach płynących z edukacji dwujęzycznej. Ocenę stanu sprawności językowych i kompetencji komunikacyjnych przedstawiono w empirycznej części artykułu.

SŁOWA KLUCZOWE: wczesna dwujęzyczność, naturalna dwujęzyczność, przekazywanie języka / transmisja językowa, strategia „jedna osoba – jeden język”, edukacja dwujęzyczna

ANETA SYTA

Wybrane techniki kognitywne muzykoterapii neurologicznej w terapii afazji akustyczno-mnesticznej Opis przypadku

STRESZCZENIE: Muzyka jest w stanie stymulować ludzki mózg na różnych poziomach, co skutkuje większą trwałością wyników leczenia, a także poprawia ogólny stan zdrowia pacjentów. Celem artykułu jest przedstawienie zastosowania technik kognitywnych muzykoterapii neurologicznej w leczeniu pacjentów z afazją akustyczno-mnesticzną. W części teoretycznej artykułu opisano deficyty językowe i komunikacyjne występujące w afazji akustyczno-mnesticznej. Zaprezentowano również podstawowe założenia i mechanizmy muzykoterapii neurologicznej, a także krótko scharakteryzowano techniki terapeutyczne i podzielono je na trzy grupy ze względu na obszar oddziaływania (sensomotoryczny, logopedyczny i kognitywny). Następnie przedstawiono studium przypadku pacjenta z afazją akustyczno-mnesticzną. W oparciu o charakterystykę i opis zaburzeń językowych i komunikacyjnych pacjenta wybrano odpowiednie techniki kognitywne muzykoterapii neurologicznej oraz nakreślono ich zastosowanie w terapii opisanego pacjenta.

SŁOWA KLUCZOWE: muzykoterapia neurologiczna, zaburzenia mowy, logopedia, afazja akustyczna i mnesticzna, techniki kognitywne

Cover, title and division pages design
Paulina Dubiel

Typesetting
Alicja Załęcka

Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International (CC BY-SA 4.0)

ISSN 2391-4297

This digital journal is distributed free of charge.
Logopedia Silesiana was previously published (until the end of 2017)
in printed form with the ISSN 2300-5246

The publication is also available in Central and Eastern European Online Library
www.cceol.com

Published by
Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego
ul. Bankowa 12B, 40-007 Katowice, e-mail: wydawus@us.edu.pl
www.wydawnictwo.us.edu.pl

Printed sheets: 00,0. Publishing sheets: 00,0.